

Högmod går före fall : Komedi i 3 afd

Haglöf, Karl,

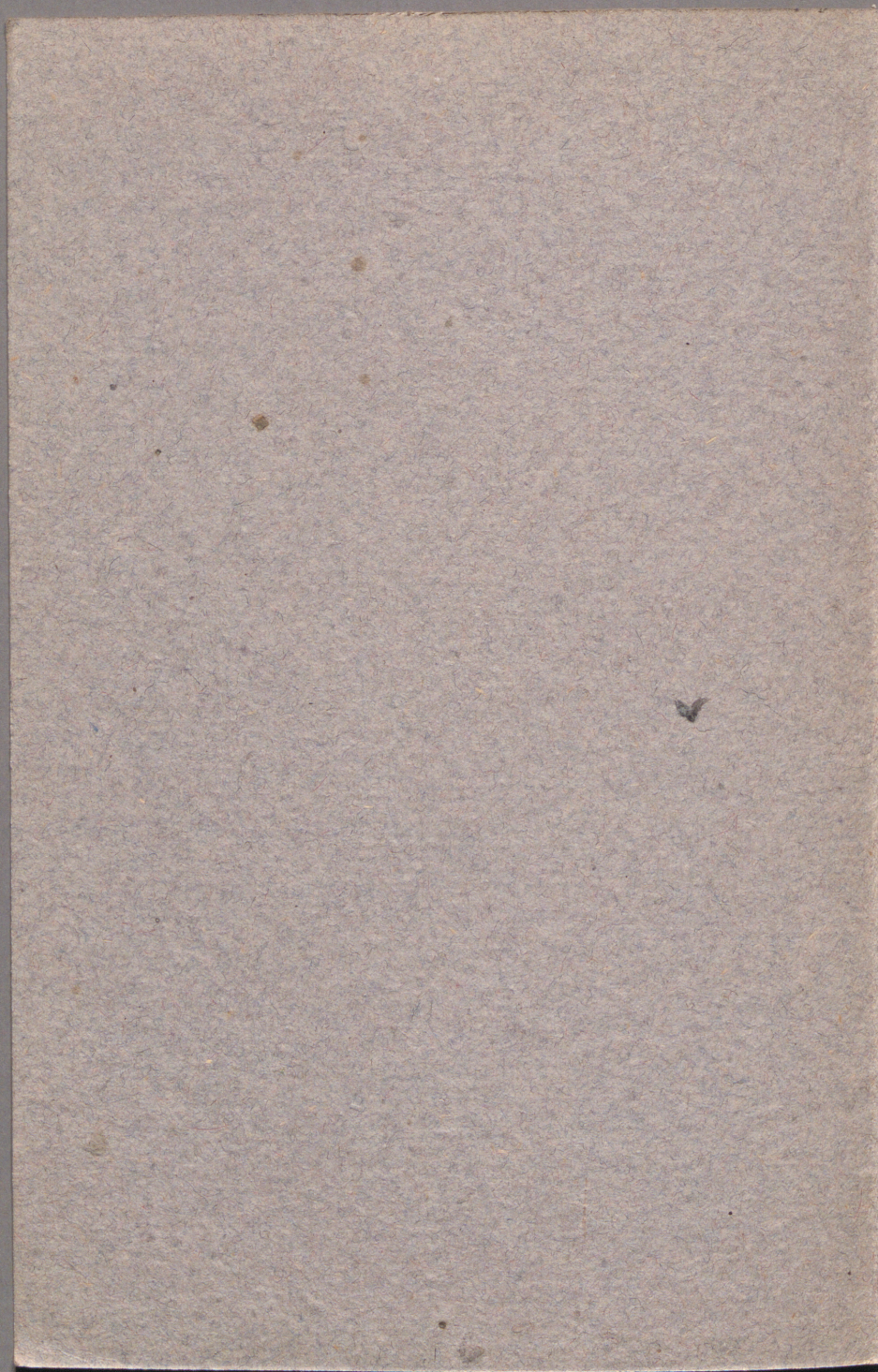
81 F a Br.

HAGLÖF

HÖGMÖD GÅR FÖR FALL

1908

Vitt. Sv.
Dram.
(M.)

HÖGMOD GÅR FÖR FALL.

Komedi i tre afdelningar.

Författad och utgifven af:

K. S. Haglöf, Alsbäck, Borlänge.

Pris 25 öre.

Säter 1908.
A.-B. Bröderna Johanssons Tryckeri.

HÖGMOOD GÅR FÖR FÄLL.

PERSONERNA:

STRÖMBERG, arbetare.

PERSONNE, snobb.

FRÖKEN MALM, guvèrnant.

JULIA, flicka.

Förstakt och nästakt af:
K. S. Hagström, Alsböck, Borlänge.

Pris 25 öre.

Utgivet af:
A. B. Hagström, Alsböck, Borlänge.

FÖRSTA AFDELNINGEN.

Scenen föreställer en landsväg.

(Strömberg, mycket tarfligt klädd, sitter vid vägkanten och äter ur en matsäck; bredvid står en butelj, därintill ligger en half limpa, en bit korf eller ost samt en knif. Efter vägen kommer Personne, stiltigt klädd, hög krage, käpp, sprättig hatt samt stel hållning.)

Strömberg: God dag, herr Personne, ursäkta som frågar, känner Personne inte igen sin gamla skolkamrat, Strömberg från Knallhyttan!

Personne: (sneglande stramt) Jo, tackar för det.

Strömberg: Nå, då säger jag först som sist, vi som ha varit tehopa så många gånger förr i världen på den tiden, vi voro lika nackhöga, vi ha väl ett och annat att språka om än i dag, då vi råkas så där apropå.

Personne: Det kan väl inte vara mycke.

Strömberg: Låt så vara, men jag glömmar inte mina gamla bekantskaper så lätt, och jag kommer ihåg, att jag blifvit trakterad af Er mer än en gång och därför så . . .

Personne: (afbrytande) Å sjutton, det skola vi ej tala om. För resten har jag mycket brådt i dag. Jag är på väg till prästgården, men vi kunna ju få talas vid en annan gång. Tjänare! (tänker gå).

Strömberg: Hör på, en sak! Jag kommer från stan och har kommit öfver litet fludium, får jag inte bju' på en tår?

Personne: (fundersamt) Nej tack, inte nu.

Strömberg: Ja, dä' var nog framfust gjort af mig att bjuda en så fin herre af en butelj på släta landsvägen, å för resten har jag bara simpelt tilltugg också, som Personne ser.

Personne: Prata inga dumheter, jag är ingen kostföraktare, men se i dag vill jag ej att det skall lukta brännvin af mig; och för resten har du väl bara simpelt brännvin förstår jag.

Strömberg: Fattig är jag, men endast tiodubbelrenadt kommer i min mun, var säker på det. Jag (här reser Strömberg upp sig) föreslår en skål och lycka på resan. Man går så fort och säkert, då man smakat en droppe starkt, och — — — prosten dricker ju själf.

Personne: Efter du är så välmenande och envis, så får jag väl göra dig till viljes (tittar sig omkring åt alla håll); du är i alla fall en hedersknyffel.

Strömberg (räcker fram buteljen): Skål, och lycka till!

Personne: Tack, men har du intet glas... Jag dricker helst ur sådant, när jag dricker.

Strömberg: Nej, gunås. Kanske jag skall kila in till Lundbergs och låna ett sådant?

Personne: Åhnej, åhnej, inte oss emellan. (Tar upp en smutsig näsduk och torkar af buteljhalsen). Jag skall i alla fall endast lukta på det litet. (Sätter buteljen till munnen och tar en tår samt torkar åter af med näsduken). Tack skall du ha', Strömberg: Jag säger *Du*, och så gör väl du med!

Strömberg: Nå, det låter godt. Tack ska' du ha'. (Skakar händer). Här har du litet ost att tugga ner det med. (Tar upp litet ost och skär fumligt af en bit). Men slå dig nu ner här (sätter sig själf), så få vi ackordera å tala om hur vi ha det nu för tiden.

Personne: (sätter sig). Jo, jag är häroppe och hälsar på, medan jag har ferie, och reser till Stockholm igen om tre veckor. Jag tänker bli professor.

Strömberg: Nå, skål på dag, professor, och lycka till att det går undan i skacklarne. (Båda dricka).

Personne: Har du aldrig varit till Stockholm? Du må tro, att där får man lefva om i glada vänners lag, och teatrar och flickor finns det fasligt godt om. Emellertid måste jag nu ge mig i väg. Men det var fasligt, hvad ditt brännvin stiger åt hufvudet. Jag tror, jag blir stup full.

Strömberg: Prat! Tål inte du en liten snaps? Tag mer tilltugg, så renar det tankarna, och så delar du och jag resten af litern. Skål!

Personne: (Dricker och äter en bit och tar fram näsduken för att putsa upp sig). Nu tror jag, att det får vara nog ändå. (Sjunger). "Glad såsom fågeln i morgonstunden, hälsar jag våren i friska naturn" . . .

Strömberg: Det var sjutsingen, hvad du sjunger fint, du duger till klockare när som helst.

Personne: Klockare. sade du, nej, direktör menar du väl.

(Här kan man sjunga en eller flera bitar efter behag, och låtsa att brännvinet gjort dem rätt mycket ankomna. *Personne* blir slutligen ganska ankommen).

Strömberg (tittar bortåt vägen): Det kommer bestämdt fint folk efter vägen. Der är rysligt, hvad herrskapsfröknarna spökar till sig nu för tiden. Jag tror, det är den där orrhönan, Fröken Malm, hon är visst någonsorts gu'nant i prostgården. Åhja, hor har väl sett folk förr, sitt kvar du!

Personne: Hvad säger du? Kommer fröken Malm? Kors i alla mina da'r. *Strömberg*, upp i en blink och bort i skogen! Fröken Malm, hon som är min fästmö, hon får inte se mig här och se

att jag pimplar brännvin. För hundra hakar, tag ditt pick och pack och låt se, att du är rörlig.

(Personne rafsar ihop sakerna och kör i väg Strömberg samt försöker att se schangtil ut, då han nu skall möta Fröken Malm, som kommer gående, klädd i ljusa sommarkläder, flor för ögonen och bärande en uppslagen solparasoll).

Personne (raglande och löjlig): Å, å, å, god dag på dej, Fröken Malm, hur, hur, hur står det till? (Lyfter på hatten).

Fröken Malm: Nej, hvad ser jag, sitter du här och har sånt fint folk i sällskap. Jag visste inte strax, om jag skulle våga att gå förbi. Hur är det med dig? Du ser så underlig ut, så jag blir rent rädd nu efteråt.

Personne: Hva — va — varför ska du se så fö — — för — baskadt rädlös ut? Ha — ha — du inte sett fo — fo folk förr? Jag är så be — be — besynnerlig i bröstet i dag.

Fröken Malm: Du måste visst vara sjuk, kanske jag skall telefonera efter doktorn! Skall jag hjälpa dig på benen? Kära *Personne*, det där ser riktigt ruskigt ut.

Personne: Sätt dig så gärna ned en stund invid mig här i gröngräset. (Här söker *Personne* krafla sig bortåt *Fröken Malm*). Var inte så fö — för förskräckligt rädlös i mig, jag har blifvit lite nervös i hufvudet i dag, mä — mä — män de går fäll snart öfver.

Fröken Malm (vikande undan): Bevara mig väl *Personne*, nu ser jag, hvad sjukdom du har. Du har suttit här och förtärt starksaker, fastän du har inbillat mig, att du var absolut nykter. Nu går det sannerligen för långt. Jag har trott dig vara bättre karl än så, och nu får du ursäkta, att jag inte vill ha mera att göra med dig. Usch, att du kan bära dig så gement åt. Nu är det inte värdt, att du kommer till prostgården för att hälsa

på mig flera gånger, ty nu har jag sett för mycket. (Gråtande). Jag har aldrig trott dig om någonting så simpelt. Adjö med dig! (Går).

Personne (som kraflat sig upp): Nu, Strömberg, har du allt stå — stå — ställt till åt mig. Kunde nån tro, att Malm-spektaklet skulle ligga med öfver allt. Kvinnfolka à dumma och tror allt hvad man säger, men se, när det vill olyckas, då kan det ändå gå på tok Annacka dej, Strömberg, som gjordt ett sånt förbaskadt tabrasch i hela kärleksaffären! Och det där, som artade sig, att jag skulle fått en schangtil flamma! Det usla brännvinet!

(*Personne* råkar härvid snubbla omkull).

Ridån faller.

ANDRA AFDELNINGEN.

(Julia sitter i sitt rum med ett fotografi-album i handen, På ett bord ligger några andra böcker och tidningar, och på ett annat bord stå blommor och krukväxter, ett brinnande ljus o. s. v.)

Julia: Det var längesen Strömberg skref något bref nu. Jag undrar, om han inte snart kommer hem och öfverraskar mig, för se annars hade jag nog fått höra något ifrån honom för tre à fyra dagar sedan. Jag riktigt längtar efter att få se honom.

(Det knackar på dörren.)

Julia: Var så god, stig in!

Strömberg kommer in, klädd i reskappa och bärande en väska i handen. Båda hälsa på hvarandra. Julia hjälper honom af med kappan och beder honom sitta ned.

Strömberg: Du lär väl ursäkta, att jag inte skref något bref i söndags, men som jag ämnade mig hem, så få vi väl söka bättra upp det muntligt i stället. Var så god och smaka på litet godsaker. *(Tar upp en påse konfekt.)*

Julia: Å, så mycket då! Tusen tack ska du ha! Välkommen hem, skulle jag väl ha sagdt, det var då rysligt roligt, att du kom hit ett slag. Bli du kvar hemma i vinter?

Strömberg: Ja, jag har tänkt så. Annars beror det på dig också. Jag trufdes inte rätt bra i Amerika, för se det var så ensamt och besynnerligt, när man ej hade några anhöriga och ej heller några närmare bekanta. Jag var där i sju veckor, innan jag såg en enda svensk, och då kan du tänka dig, hur det kan kännas ut.

Julia: Tänk, hvad långsamt det skulle vara.

Strömberg: Ja vell. Och ändå gick det snart an, ty jag fick lof att lära mig engelska språket i en aftonskola, och så hade jag den turen, att det inte fanns några supkamrater i mitt sällskap. Jag har allt sedan jag var hemma, inte smakat en enda droppe, och nu har jag kommit till full insikt om att det är på tok att bruka starksaker.

Julia: Då är du dubbelt välkommen hem, ty jag har ständigt önskat, att du skulle skriva in dig i en nykterhetsförening. Nå, hur gick det med Personne i Amerika, är han också nykter liksom du?

Strömberg: Nå — — visst inte, han blef skild från mig, ty han hvarken kunde eller ville arbeta, och i Amerika där kommer man minsann inte fram som lathund. Jag tror, att han fick litet knog som svinfösare på en farm, och kunde han tjäna ihop så mycket, att han kunde resa hem, så gjorde han det med detsamma. Tycker du inte, det skulle se rart ut att se Personne motande ett par hundra svin i ur och skur?

Julia: Jo, det skulle ta sig rätt kymigt ut, ifall han då komme klädd i storm och smärting-skor och med hög fadermördare på halsen.

(Båda skratta).

Strömberg: Det är alldeles, som man säger: högmod går för fall. Nog var han alltför latblandad af sig och stram till på köpet. Det är just rätta botemedlet åt sådana att resa öfver till Amerika. Men en annan sak, Julia. Du har ju halft om halft lofvat mig att bli min lilla gumma. Jag undrar, om du är villig, att vi slår till med ett sjudundrande bröllop i rappet?

Julia (som låter omfamna sig): Ja, så gärna så.

Ridån faller.

TREDJE AFDELNINGEN.

Hemma hos Strömberg sitter Fru Strömberg och Fröken Malm i lifligt samspråk. En liten flicka med en docka i knäet sitter på golvet. Ett bord, några stolar och någon annan möbel bör finnas å scenen.

Fröken Malm: I går var jag till Falun och hälsade på min syster Greta, och du må tro, att det var mycket roligt att träffa henne. Jag har inte sett henne sen i fjol höstas, och du har väl hört, att dom har köpt en automobil för att roa sig med.

Fru Strömberg: Nej, har dom råd att hålla sig med sådana fina leksaker också! Nå, hur stod det till med henne nu för tiden?

Fröken Malm: Jo, tack bra. Hon har litet ondt i ena benet, så hon har litet svårt för att gå långa vägar, och det var väl därför dom köpte automobilen. Men du skall få höra: jag såg en ruskig syn där i stan. När jag skulle gå förbi stora torget, fick jag se två poliskonstaplar, som släpade en full stackare mellan sig, och dom ryckte och slet och knuffade uslingen, alldeles som det varit ett oskäligt djur. Jag tittade länge på dom, för jag funderade på om inte jag skulle sett karsloken någon gång förut, och --- kan du tänka dig så rysligt

Fru Strömberg: Nå, var det verkligen någon, som du kände igen?

Fröken Malm: Ja, gunås så visst. Jag kände mig riktigt kuslig till mods, då jag fick se, att det var en alltför nära bekant till mig. Du kan då aldrig gissa hvem det var.

Fru Strömberg: Kära du, hvem var det då?

Fröken Malm: Det var ingen mer och ingen mindre än min förra fästman Personne.

Fru Strömberg: Det är väl ändå aldrig möjligt.

Fröken Malm: Jo, det lär verkligen ha gått så långt med Personne nu, så han är bara en simpel luffare. Du kan aldrig tro, hvad trasig och maläten han såg ut. Han hade en vidöppen sko på ena foten och en galosch på den andra, byxorna voro upprifna ända till knäna, och rock och väst voro bara paltor.

Fru Strömberg: Kära söta, så du säger!

Fröken Malm: Å, så tror jag, att han hade den där fina stormen på hufvudet, som han hade för två år sen, men det såg ut, att han stått på hufvudet lika mycket som på fötterna.

Fru Strömberg: Bevara mej väl! Det är allt för förskräckligt, hvad brännvinet kan förstöra folk. Tänk, om han hade hållt sig nykter och ordentlig, nog hade det varit en helt annan karl af honom vid det här laget. Var det inte väl, att du fick se uselheten i tid?

(Det höres stamp i farstun, och Personne kommer in halfrusig och pladdrande för sig själf).

Personne: Där var ett sabla springande: ur gård och i gård och bara höra nej. Den ena skyller på det ena, den andra skyller på det andra. Får jag inte bli kvar här i natt, så går jag bestämdt och vräker mig i forsen. Nu har jag inte fått en bit i mej på hela guss långa dan. God dag, skulle jag föll ha sagdt.

Båda fruntimren: God dag. (Fröken Malm gör miner till Fru Strömberg).

Personne: Hör, frun lilla, ska frun vara så innerligt snäll och låta en fattig stackare få kvarter öfver natten? Jag får väl hålla till godo med ett bås i ladugåln, om jag inte får ligga inne. Tocka här stackare som jag få inte ligga i uppbyggad säng vi inte. Var beskedlig frun och inte säg nej!

Fru Strömberg: Vi bruka förstås aldrig ta emot några resande, men eftersom jag tror, det är känt folk, så får jag väl be herrn vara så god och sitta ned. Jag tror, att Strömberg är snart hemma, och då får väl han göra någon råd.

Personne (fundersamt): Strömberg — Strömberg, sa frun. Jag är väl inte hos Kalle Strömberg, heller. Han tör väl inte ha det så fint hemma, kan jag tro. Men — — ser jag rätt — — är det verkligen Fröken Malm? Nu går det ändå för långt. Anacka och regera är det inte min förra fästmö. Ser jag nu inte vacker ut att komma öfver till Sverige och hämta min brud.

Fröken Malm: Men hur har du kunnat bli en sån stackare på bara ett par år.

Personne: Brännvinet. Brännvinet är skulden. Här se ni, hvad brännvinet kan göra. Jag har supit bort både vett och förstånd i det eländiga brännvinet. En tid satt jag inne för slagsmål, och i natt har jag logerat i finkan. Gud hjälp alla såna stackare.

(Strömberg kommer in, stannar funderande framför Personne men kommer slutligen sig för att taga honom i hand).

Personne: Känner du ändå igen mig?

Strömberg: Är det verkligen du!

(Bengaliskt ljus tändes å scenen för att illustrera deras handslag.)

Ridån faller.

